

Z československé republiky

PRÍSTÍ ČESKOSLOVENSKÁ ÚSTAVA.

Jednokomorový nebo dvoukomorový systém?

Praha, 4. července. — Ústavní výbor začal včera jednati o otázce politicky vysoce významné, jako jest vybudování příští naší ústavy, resp. vybudování našeho zákonodárského sboru. Především se tu jedná o zásadu, má-li ústava býti postavena na základ jednokomorového nebo dvoukomorového systému. Zpravodaj dr. Bouček podal obsáhlý zajímavý výklad o stavu zákonodárství v jiných zemích a vyslovil se pro soustavu 2 komor, z nichž jedna komora (nazvat ji horní sněmovna) skládala by se ze zástupců zájmových korporací. Stejněho názoru byl i zástupce vlády prof. Hotzel. Členové ústavního výboru pro své osoby vyslovili se většinou rovněž pro systém dvou komor, pro systém jednokomorový dr. Meissner a dr. Dolanský. Debata byla pak přerušena, aby kluby zaujaly přesné stanovisko a v případě, že se vysloví pro systém dvou komor, aby také se vyjádřily o tom, jaká právmoc má býti komorám přidělena a jak obě komory mají býti složeny, zda výhradně volbou, či jmenováním, a mají-li býti určité zvláštní podmínky volebního práva pro další komoru.

Schůze legionářů z Ameriky.

V úterý, dne 17. června, sešlo se v akciovém pivovaru na Smíchovské asi 400 demobilizovaných legionářů z Ameriky, kteří hlásili se znovu pod prapory republiky. Shromáždili se, aby vyslechli vzkyky své dráhé vlasti a svých rodin. Přinesl jim je dobře známý organizátor československé revoluce v Americe učitel Vojta Beneš, který promluvil o tom, když vzpomenu to povstáním našich padlých v posledních bojích na Těšínsku i Slovensku. Vyřídil legionářům pozdravy vlastních lidí i všech těch za mořem, kteří na ně nezapomínají, poukázal na oprávněnost jejich četných hořstí, ale i na těžké poměry hospodářské a společenské, které je nutno nové republiky překonávat. Američtí legionáři přišli ze země svobody a ukáží jistě svým chováním, rozvahou a vytrvalostí, že jsou si toho hluboce vědomi. V Americe krajané neustávají ve své práci a snaží se pomáhati nyní hospodářsky osvobozené vlasti. O rodiny legionářů je svědomitě pečováno. Poměry tam nejsou naprosto špatné, zaměstnanost dobrá a výhledy do budoucnosti nejlepší. Není přičiněno k obavám. Řečník apeluje posléze na legionáře, aby až přijdou domů, měli na paměti, že hladovějí ženy a děti republiky nemohou za všeho nepěkného, co zde zvláště žid z Ameriky natropili, a co tak těžce nesou. Jsou to bolesti přerodné doby a ti, kdož pomáhali rozbíjet starou nespravedlivou Evropu, čekají jistě, že počátky lepší éry mají přirozeně své stíny. Budou silní a vytrvalí, poněvadž jsou poctivými, upřímnými a čestnými lidmi. Po své věci zjistil učitel Beneš celou řadu stížností našich legionářů a slíbil starati se o nápravu. Legionáři byli pohosteni opět správou Akciového pivovaru.

Devět legionářů z jedné vesnice.

Vesnice Dobrá Voda u Pavova, čítající jen 31 čísel, máže býti hrdá na své syny, neboť dala vlastní devět legionářů. Ve Francii bojoval v 22. pluku Karel Prášík z č. 22, který přežil zajetí v Srbku i pochod Albánií, nyní je v Praze; v italské legii byl Jos. Matějka z č. 29, nyní joucí na Slovensku; v těchto dnech obdržel starý výměnkář Fr. Plášil společnou fotografii svých tří synů Jana, Františka a Václava, kteří shledali se v zajetí a vstoupili společně do legie. Jsou u hanáckého pluku v Jekatěrínburku a ubytováni v táborě železničním vaze. Jisté je to velká náhoda. V dopise oznámují, že v táborě městě u legie jsou Josef Plášil a Josef Souček. V jiných kolektivních sbíráních jsou ještě Jan Vacek a Štěpán Dušek. Mimo těchto devět hrdinů přihlásil se ze druhé italské armády Ant. Chudoba, zabraný Italy při zhroutil Rakouska.

Obřadníkem republiky.

Procesor realného gymnasia v Truhlářské ul. v Praze a vynikající spisovatel, dr. Jiří Guth, byl prozatím přidělen kanceláři prezidenta republiky a pověřen byl záležitostmi, které se týkají obřadnictví. České úspěchy při dohovorových volbách. — Dle dosavadních zpráv byl zvolen v Atgersdorfu u Vídně český kandidát, a to sociální demokrat Slabiňák. Společně německé strany německé, t. j. křesťanské, socialové, nacionální a pokrokové, dostali 807 hlasů a 6 mandátů, německí sociální demokraté 2792 hlasy a 23 mandátů. — V Oberlau u Vídně zvolen český kandidát Záhvozd, ve Wessendorfu u Vídně český kandidát Janček. V Roth-Neusiedlu u Vídně zvoleno 5 českých kandidátů vedle 5 kandidátů německých. Četři kandidáti obdrželi 130 hlasů; kandidáti německých měšťanských stran pouze 112 hlasů. Česl. jehž většinu tvoří dělnictvo, byli podporováni německými dělníky. Ve Svarebachu soustředili na svou kandidátní listinu 133 hlasy proti 123 odevzdaným Němci. V obecinním zastupitelstvu budou míti Češi 6 zástupců, Němci rovněž 6. V Dolní Velenici obdrželi Češi 433 ze 2120 hlasů a získali 5 mandátů; v České Cejli dostali Češi 172 hlasy a 2 mandátů. Jmenovaná místa nalézají se vesměs v okolí Olomouce. Ve Stokravě volili Češi společně s německými sociálními demokraty a dostali se do obecního zastupitelstva. — To jsou prozatím české výsledky. Jinak došlo k německé sociální demokracii velkých úspěchů přes to, že ostatní německé strany křesťanskosociální, nacionální a pokrokové podporovali společně.

O tragické smrti bývalého ministra dra. Otakara Trnky

sděluji tyto podrobnosti: Dr. Otakar Trnka stál v pozdních hodinách večerních na Okružní třídě poblíž domu č. 3 na kraji levé aleje. Čtehl přejít na chodník, když právě zahýbal kolem domu poštovní elektromobil směrem ke Schwarzenberskému náměstí. Elektromobil jel zcela pomaou a chlauffér volal v poslední chvíli na dra. Trnku, který však zřejmě vozu nepozoroval a neslyšel, a octl se tak náhle v jeho bezprostřední blízkosti. Ve značnou chvíli se vrátil do aleje, avšak byl zachycen přední částí automobilu a dostal se hlavou mezi automobil a okraje chodníku. Zůstal ležet bez vědomí, silně krvácející na hlavě. Strážník Jaroslavec dopravil umírajícího do vestibulu hotelu "Bristol", kde dr. Trnka zemřel, nebyv již vědom. Kromě zlomení lebky kosti utrpěl také velké polomozdění na pravém stehně. Dr. Trnka měl u sebe československý cestovní pas, který byl teprve 25. června vydán rakouskou pohraniční kontrolou. Tělesné pozůstatky byly odvezeny do umrlčí komory všeobecné nemocnice.

Učitel zavražděn z národnostní zášti.

V polou června byl úkladně zavražděn ředitel nové české měšťanské školy v Trávěci u Moravské Třebové, Josef Grňa. Příchod ze schůze domů a odesel na záheod, kde byl zastřelen dvěma ranami z manlicherovky, jež prolétly dveřmi. Všechny okolnosti nasvědčují, že se tak stalo z národnostní zášti, ježto zavražděný byl houževnatým národovcem, ježto celé německé okolí nenávidělo.

České poselství do Říma.

Dne 18. června odjeli do Říma čeští kněží: posl. Krojher, dr. Kolisek a dr. Šanda, jako deputaty Jednoty duchovenstva československého, vyjednávatí o povolání židánských reformních nábožensko-církevních, jimž má náboženský život český býti osamostatněn, zdemokratizován a znárodněn. Hlavní požadavky jsou: zřízení samostatného patriarehátu československého, odstranění celibátu duchovenstva a znárodnění liturgie zavedením české řeči do veškerých bohoslužeb. Deputaty duchovenstva opatřena jest zároveň zplnomocněním vládním, tak že je to, neohledk poselstvu basiliskému, první poselství českého národa do Říma k stolec papežskému a jako mohlé jiných souvisejících událostí náležeti bude k historickým mezníčkám našeho života národního. **Omnost Zemské banky království českého v roce 1918.** — Zemská banka království českého zaslala zprávu za rok 1918. V úvodu vzpomíná převratu, který přinesl nám samostatný československý stát a líčí hospodářský život v zemi za nepřímivých zjevných posledních let. Během roku převládající nadbytek platidel vyvolal značnou poptávku po cenových papírech, ježžé kursy rapidně rostly a záznamy emisních úpisů Zemské banky dosáhly za neobyčejně zvýšené poptávky výše až 124. Stav zápisů komunálních, melioračních a železničních zvýšil se na 848 milionů a oběh emisní vzrostl včetně základních úpisů o okrouhlý obnos 96 milionů nově vydaných slosovanných úpisů na 873 miliony. Příliv vkladů byl vykazán částkou 337 miliony, tudíž téměř o polovinu vyšší o porovnání s rokem předchozím. E-skontočními směnkami docíleno bylo výhodného uložení části přebytku a eskomptováno bylo za 328 milionů K směnek, a okrouhlých 20 milionů K více, nežli v roce 1917. Správní náklady vyžádaly si v roce 1918 nepoměrně vysoké částky, z nichž valnou část tvoří zlepšení pozítků a drahotní výpomoci zaměstnancům, a nemalou výši vykazují daně. Při zvýšených nákladech správních jest výsledek hospodaření velice příznivým. Po provedení všech předčítá činí rezervy Zemské banky K 4.800.000 K vůči roku 1917. koncem roku 1918 okrouhle 17 milionů K, což odpovídá vzrůstu **Dívalní ruch na Moravě.** — Brněnské Národní divadlo povede Družstvo ve vlastní režii, přičemž jako provozovacího kapitálu užije úroků ze staveb. fondu, jež činí asi 100.000 Korun. Hrání se bude každodenně nejen v dosavadním prozatímém divadle, ale i v městském, dosud německém. V městském divadle bude se hrati český celý rok kromě 3—4 měsíců, jež vyhrazeny představením německým a v nichž český soubor nspodává zájezd do větších měst Slovenska. Veškeré soubory budou značně zesíleny. Řed. Štech s dram. Mahenem a kapel. Neumannem chce vésti divadlo způsobem, provalným, aby se mohlo postaviti přímo po bok pražskému div. Národnímu. Bohatý fundus měst. divadla převzat, a za subvenční státní i zemskou zažádáno. — V Přerově ustavilo se rovněž družstvo ke zbudování a udržování divadla, ježto dosavadní divadelní sál v měst. domě nevyhovuje. Ve výboru zasedají m. j. prof. St. Kovanda a hlav. redaktor K. Honke. Družstvo disponuje prozatím kapitálem K 29.000, jenž aspoň pro přelke prvopoctáteční dostateč. — Česká divadlo v Mar. Ostravě zádáno ve schůzi ústřed. výboru spolku Nár. divadla moravskoslezského ve Slezské Ostravě pro sezónu 1919-20 dosavadnímu řed. brněnského Národního divadla, V. Jirkovskému. Česká představení v městském, dosud německém divadle, zahájena 8. května Smetanova "Libuší" s Pavlou Vačkovou j. h. v roli titulní. — **Č. D.**

Američan o českém zemědělství.

Venkov ze dne 20. června píše: Včera podal nám ministr financí dr. Rašín ve sněmovně chumrný obraz našeho finálního hospodářství. Kdyby i jen polovina byla pravdy z toho, co nám hlava státního peněžnictví pravila, pak bychom šli nevalně budoucnosti vsíťe. Nezbylo by nám na konec nic jiného, než dát naše dopravnictví, poštovníctví, náš oběh a finančníctví pod vrchní dozor přátelské eiziny, jakož jsme to již učinili s našim vojenstvím. Jest věc odborníků, aby nám vysvětlili, pokud vývoje ministra Rašína odpovídají skutečnosti. My chceme zatím obrátiti zřetel na jeden moment v jeho řeči, ježž příroze dneš nás zajímá nejvíce. Byla to zánika, kterou učinil o našem zemědělství. Vyprávěl v Národním shromáždění, že nedávno přibyla do naší republiky prozatímová naše americká. Přišla sem přes Rumunsko a Jugoslavií a co jí u nás upoutalo náčaz! Řádně obdelaná naše pole! Jinde uřel mnohá plochy neoseaté a pusté, u nás však sblatili každou pól orné půly záleňou. A to vysocí erolili! To byl tako nejasný dojem, který ji od tud odnáseli domů za ceřem. Pan ministr citováním těchto fakt nechtěl dojata jako příbuzní užší strany lichotiti našemu rolnictvu, ples to, že posl. Svazil

jez z takovýto pohunek podeřřival; jeho údaje měly dokonno jiný účel a jiný smysl. Čtel dovoditi tako, že na eizim nepůsobi nijaké pěkné fráze a lesklá slova — nýbrž že veš jen skutečnou práci a její výsledky. A v citovaném případě ocenila tedy práci našeho zemědělstva det to potěšitelno pro nás, že přátelská eizina všimla si nejdříve v naší vlastní půle a vzorného hospodaření našeho rolnictva.

K tragické smrti bývalého ministra dra. Otakara Trnky.

Ministr Trnka krácel dne 27. června o půl dvanácté hodině v noci poblíže Opory před hotelem Bristol na Okružní třídě, kde jej poválil velký nákladní automobil poštovní. Přejem mu hořejší část těla a rozřtil část lebky, takže sotva byl nešťastný chodec dopraven do hotelu Bristol a nežli se mohla dostaviti lékařská pomoc, skončil. Náhlý, tragický skon bývalého rakouského ministra veřejných prací dra. Otakara Trnky vyvolal nejen v kruzích politických, ale i v širší veřejnosti a zejména mezi jeho známými hluboký dojem. Dr. Trnka přistěhoval se před 4 měsíci z Vídně do Prahy, kamž hned po převratu častěji už dojížděl, snaže se doelití toho, aby byl převzat do služeb československého státu. Třeba že nereflektoval na vůdčí postavení a třebaže vypracoval plán na organizaci železnic, ku kterěž práci, jak vůči svým známým se vyjadřoval, byl prý vyzván, bylo jeho úsilí marné. Znovu a znovu opětoval u pražské vlády pokus, aby byl převzat, ale stále byl poukázován na dobu příjezdu, což Trnka vykládal si za odmítání. Byl krajně roztrpčen, ba rozerván. Stěžoval si na nevděk za všechny služby, jež — jak zdůrazňoval — za svého úřadování na vídeňském železničním ministerstvu a pak ve veřejných pracích, jak české věci vůbec, tak i české delegaci vžlyčky prokazoval.

Německá drzost proti všemu českému ve Vídni bují stále ještě i nyní.

Kdy přece by mohli tamní německým zblbělům spadnouti hřebíněk. Vídeňskému advokátu dr. Maxmiliánu Wellnerovi byl poslán p. drem. V. Jifinou v Praze dopis s českou adresou: Vídeň, Schottengasse, 1. Dopis ten byl odeslán v ráce a k slovu Vídeň příčiněny dva otázky a připsána slova: "Co to je? Du Sau-boehm." Na levé straně obálky byla pak napsána poznámka "Nix bekennt! Zurueck!" Protože dr. zé tyto poznámky samozřejmě napsal některý úředník na příslušné vídeňské poště, poslal pan JUDr. Jifina obálku onoho vráčeného dopisu ministru Střibrnému se žádostí, aby v zájmu etí a důstojnosti našeho národa a naší československé republiky vyzval náš zahraniční úřad, aby náležitě zakročil a žádal za vyšetření této věci, na zjištění a potrestání onoho drzého německého fanatického pošt. úředníka a aby byl pohroženo, že naše pošta nebude, budou-li se takové případy opakovati, doručovati dopisy došlé s adresou "Prag", "Pilsen" atd.

Nový Pasteurův ústav přeplněn.

V poslední době rozšířila se pováživou měrou vztelkna. Postižení jsou nejen psi, ale i jiná domácí zvířata. Za jediný den, 4. července, dopraveno bylo do vnohradské nemocnice, kde jest umístěn prozatímni Pasteurův ústav, 19 osob, postižených vztelknot; pocházejí nejvíce ze Slovenska. Od zřízení Pasteurova ústavu dne 25. února 1919 přijaty byly ve vnohradské nemocnici do léčení 463 osoby. Tento nový ústav byl, jak je zřejmo z referátu Alice Masarykové v N. S., velmi bídně dotován ministerstvem financí, aby se na těchto chudších ušetřilo...

President Poincaré čestným doktorem naší university.

Paříž, 3. července. Diplom čestného doktorství pražské university, udělené to dílo malíře Muchy, odevzdali včera prezidentu Poincaréovi tajemníci československé delegace mírové v Paříži dr. Slavík a člen její Kobr.

Není káva -- jako káva!

Chcete-li si zpravdu pochutnat, pošlete si pro nás 300 kv. velmi lahodnou specialitu. Lepší druhů za 41 a 43c libra, což jest cena za tyto druhy kávy velmi nízká. Jinde platíte za tuto kávu o 10 až 15 centů více za libru.

Mák, káva, koření celé 1 mleté stále na skladě.
Pro pohodlí našich zákazníků po středním západě, aby získali lacnější a bližší dopravu, přestěhovali jsme se z Chicago do Crete, Neb. Objednávky laskavě zaslejte na

JAVA COFFEE MILLS
CRETE, NEBRASKA. J. VAVRINA, majitel.
Píste si o eozník a vzorky!

HOTEL "PRAHA,"

Timto oznamují všem česlým starým i novým příanivcům, že vlastním který jest úplně znovu vypraven všim vnitřním zařízením, vřasné dekorován a kóe krajané, zavítavši do Omahy, naleznou nyní řádnou obsluhu a pohodlí to nejlepší. Chutná jídla a pravé české kuchyné vřdy vás uspokojí. O přízeň místních i venkovních krajanů netivě šádá

JOSEF PIVONKA

Reh 13. a William ul. OMAHA, NEBRASKA

Puritan mouka

ZÁRUKA — Spotřebujte plný pytlík, a nepodaří-li se vám upéci nejlepší chléb, jaký jste kdy pekli vračte prázdny pytlík svému obchodníku, jenž nahradí vám bez námitek vařek a peníze. **Odborné mlétá z nejlepší pšenice v Americe.** Všichni groceristé ji mají na skladě. **WELLS-ABBOTT-NIEMAN CO.** Schuyler, Neb.

Silkový cypřový cribbing - 4, 5 nebo 6 palců

My si upravujeme vlastní náš cypřový cribbing takovým způsobem, že, když jest hotov, je téměř plný palec tloušťky. Na prímém místě, tato 6" šla. 1; cypřová fenovka jest přes jeden palec tloušťky. My z ní uděláme jen tolik na jedné straně, aby se získal hladký povrch a aby jest zůstalo prkno samo tlustým. Nezádiví, jež by se vyrovnalo cypřoví na cribbing. Je to jedno z nejtrvanlivějších a nepevnějších a při tom nejlepších prkna ku přibíjení, ježto se aerosuštipne. Nechtě jistě a námi počítáte na materiál pro eoznerib, pakli jste v trlu pro něco tohoto druhu. Rozumějte, že my udáváme cenu s dočávkou na nejlepší vaši stánci. **C. HAFER LUMBER COMPANY,** Council Bluffs, Iowa

Boty budou lacnější až v roce 1920

Boston, Mass., 3. srpna. — Boty na jaře příštího roku budou se prodávati ještě za vyšší ceny než nyní, ale lacnější ceny mohou býti očekávány na slonku roku 1920, dle prohlášení, vydaného národním sdružením vyrábětelů obuvi. Příčinou toho je vyčerpání zásob za války; prosperita obyvatelstva a velké nákupy z Evropy.

Wilson získal právo svolat dělnickou konferenci do kapitoly

Washington, D. C., 3. srpna. — Aby první schůze "mezinárodní konference, utvářené mírovou smlouvou ve Versailles, mohla se konati ve Washingtoně v říjnu tohoto roku, bez ohledu na to, bude-li smlouva schválena, senát je dnomyslně přijal společnou resoluční, opravňující prezidenta k svolání takové schůze. Resoluce ale neposkytuje právomoc k zastoupení Ameriky, dokud ratifikace smlouvy nebude dokončena.

Nové lesní požáry vypukly v Montaně

Missoula, Mont., 3. srpna. — Blesky způsobily množství nových lesních požárů v severním Idaho a západní Montaně ve čtvrtek a pátek, dle zpráv od federálních lesních úředníků, tak že situace stala se opětne vážnou v Selwa Nez Perce a Clearwater distriktech. Padesát nových požárů vřstalo v distriktu úderní blesků, nom v Clearwater distriktu. Silné větry napomáhaly šíření se požárů.

Zasíláme peníze do Československa

Veškeré zásilky námi odeslané do vlasti jsou plně zaručeny a vyplaceny v plné hodnotě. Vymáháme dědictví ve vlasti a milerádi udělíme veškeré rady do našeho oboru spadající **Veškeré vklady jsou zaručeny státním bankovním fondem pro tento účel založeným.** **Největší československý závod bankovní na západě:**

Union State Bank

F. C. HOBÁČEK, předseda L. M. MILLER, kassér
JAK. HOBÁČEK, místopředseda EMIL KAVALEK, výp. kassér

ČESKÝ ODBORNÍK
16. A FARNAM ULICE, OMAHA, NEB.
1243 hore usvedek orgány
DR. J. J. WARTA
1233-24 First National Bank Bldg